

DUPLEX-PRESENTATIE: TWEEMAAL DE VOLLE LAAG

1 + 1 > 2

Duplex-systemen danken hun marktpositie aan de robuuste bescherming die ze bieden aan stalen werkstukken, waarbij een brede waaier aan kleuren beschikbaar is om in het omgevingsconcept in te passen. Tijdens de Eurofinish Gent en de Dag van de Oppervlaktetechnologie van de VOM werd de nieuwe Richtlijn 'Poeder- en natlak op zink' gepresenteerd. In duplo dus, want dat geeft meer dan het dubbele effect.

Duplex-systemen worden ingezet bij zwaar belaste omgevingen waar kleur voorgeschreven wordt om esthetische redenen, signaalfunctie enzovoort. De duplex-bescherming is 'synergetisch', dat wil zeggen dat de onderliggende zinklaag onderroest voorkomt terwijl de organische top laag, dus een poeder- of natlak, het afnemen van de zinklaagdikte voorkomt. Ook bij een kras of andere kleine beschadiging zal het staal niet snel gaan corroderen en de deklaag eraf drukken, want zink offert zich op ten gunste van het vrijgekomen staal. Overigens gaat de nieuwe praktijkrichtlijn over meer dan alleen duplex-systemen.

Guus Schmittmann van Zinkinfo Benelux

en Pauline Meijwaard van de Vereniging Industriële Spuit- en Mofelbedrijven VISEM gaven een kort overzicht van de voor geschiedenis (zie kadertekst), de wijze van samenwerking, de praktijkrichtlijn zelf en de vernieuwingen ervan ten opzichte van de eerdere Kwaliteitseisen en normen.

SAMENWERKING

Branchemanager Pauline Meijwaard van de Vereniging Industriële Spuit- en Mofelbedrijven VISEM toonde een filmpje over samenwerking. Althans over de moeilijkheid van samenwerken als er niemand in de buurt is, totdat er iemand bij komt die hetzelfde wil bereiken. "Zo zijn we ongeveer begonnen, iedereen deed

zijn eigen ding en had zijn vakgebied en mening. En daar zit je dan met verzinkers, natlakkers, poedercoaters, kortom VOM'ers van verschillende pluimage. Het is uiteindelijk gelukt en ik vind dat we er trots op kunnen zijn. Het is uniek, zo'n breed gedragen document waarvan iedereen zegt: 'hier kunnen we iets mee.'"

Onderwerpen die in de richtlijn aan de orde komen, zijn onder meer eisen aan de constructie, aan de zinklaag, het deklaag gereed maken, dus het verwijderen van scherpe zinkranden en dergelijke. Nieuw aan de richtlijn is dat hij geldt voor discontinu thermisch verzinkt, continu thermisch verzinkt, gesherardiseerd en zink-

Guus Schmittmann (Zinkinfo Benelux) en Pauline Meijwaard (VISEM) presenteerden tijdens de seminars van de Eurofinish Gent de duplex-richtlijn.

Enkele belangrijke onderwerpen die in de Richtlijn Poeder- en Natlak op Zink aan de orde komen, zijn de constructie, eisen aan de zinklaag en het deklaag gereed maken van het verzinkte materiaal.

gespoten (gemetalliseerd) staal dat van een organische deklaag voorzien wordt. De vroegere Kwaliteitseisen van de VISEM en de Stichting Doelmatig Verzinken beperkten zich nog tot thermisch verzinken als metallische basislaag.

DRIE ESTHETISCHE NIVEAUS

Op een raffinaderij worden natuurlijk andere eisen gesteld en wat er visueel storend is, dat verschilt per situatie. Er zijn drie afwerkingsniveaus: laag esthetisch, standaard en hoog esthetisch. Bij 'laag esthetisch' is alleen niet toegestaan wat schadelijk is voor de conservering. Bij 'standaard' moeten storende oneffenheden gladgemaakt worden. Wat storend is, daar is een wereld van verschil tussen per waarnemer. "Een richtlijn is vooral een gesprekshulpmiddel, je moet met elkaar in gesprek. Een esthetische storing is niet concreet te maken. Ik misbruik mijn vrouw daar altijd voor. Ze weet wat voor werk ik doe, is redelijk kritisch. Als het mijn vrouw direct op zou vallen is het storend. Maar het is en blijft een subjectieve beoordeling," verwees Schmittmann naar zijn eigen inspectiepraktijk. "Bij 'hoog esthetisch' moet alles zo glad mogelijk. Maar door schuren en slijpen aan je zinklaag slijp je ook wel eens erdoorheen en voldoe je niet meer aan de norm. Soms is de esthetica belangrijker dan conserveren en soms andersom, die keuze moet dan gemaakt worden. Vandaar deze drie niveaus." Daarnaast zijn er vier productgroepen, en per groep kan men kiezen uit twee van de drie niveaus.

GEEN WERKVOORSCHRIFT

Voor het illustreren van het belang van de voorbehandeling had Pauline Meijwaard een filmpje over het hygiënisch melken van koeien geselecteerd. De uier moet dan goed voorbehandeld zijn, zelfs in de meest letterlijke zin. "Het is geen werkvoorschrift: we zeggen wel dat je je gemetalliseerde ondergrond niet hoeft voor te behandelen, maar dan moet je wel direct gaan coaten. Als een systeem gekozen is, gaan de verzinker en coater het aanbrengen, daar zeggen we niets over. Hoe en met welke apparatuur, dat is de expertise, de kunst en het vakgebied van die verzinker en coater, dat moet je vooral daar laten. De controle, productafname, en het overeenkomen wat wel en niet goed is, dat valt weer wél onder de richtlijn."

PRODUCTGROEP	LAAG ESTHETISCH	STANDAARD	HOOG ESTHETISCH
Sierhekwerken, balkonhekwerken, leuningen, balusters		+	++
Industrieel hekwerk, trappen, straatmeubilair, kolommen en buizen		++	+
Samengestelde constructies met kop- en voetplaten	+	++	
Profielen zoals IPE, HEA, UNP, en dikwandige buizen	++	+	

+ toepasbaar ++ meest toegepast

CORROSIEBELASTINGSKLASSEN

In de richtlijn is een overzicht met voorbeelden van coatingsystemen te vinden. "De diverse beschikbare poedercoatings en natlakken op de vier metaaldeklagen zou een theoretische hoeveelheid systemen en combinaties opleveren die je niet in een boek kunt neerzetten. Dus hebben we de meest voorkomende systemen benoemd," verklaarde Schmittmann de tabel met deklaagsystemen per corrosiebelastingssklasse. "De corrosieklassen zijn heel belangrijk. Welk systeem je gaat toepassen, hangt heel sterk af van de omgeving. Het is belangrijk dat je van tevoren weet in welke omgeving het product gebruikt wordt. Er is steeds een definitie gegeven van de C-klasse, en er wordt uitgegaan van verfsystemen die in principe meer dan vijftien jaar meegaan." Meijwaard ondersteunde de toelichting: "Dan gaat het dus om de levensduurverwachting. We hebben de meest voorkomende systemen in de tabel gezet, we zeggen uitdrukkelijk dat dit geen uitputtende lijst is."

INSPECTIE

Een filmpje gaf een voorbeeld van een woninginspectie waarbij de inspecteur niet bepaald zachtzinnig te werk ging, maar gelukkig naderhand aanbodde de schade op bestelling te kunnen herstellen. Schmittmann: "Als ik iets destructiefs moet doen, vraag ik altijd even of ik mag snijden. Het zal je maar gebeuren dat ze zeggen: 'maar dát ga je dus even oplossen'. En daar hebben we hem weer: is een bepaalde afwijking nou storend of niet storend? Kunnen we dat niet anders

omschrijven...? Daar zijn we herhaaldelijk op teruggekomen. Als u dat anders wilt formuleren, houden we ons aanbevolen." Objectiever is de laagdiktecontrole. "Met wat voor apparatuur en wat voor eisen je de laagdikte gaat controleren, hebben we in de Richtlijn gezet, en hoe je de hechting moet beoordelen. Ook over poriedichtheid kun je afspraken maken. Van natlak of poedercoating op een verzinkte ondergrond is niet zeker dat hij altijd porievrij is. Mogen ze doorlopen tot de ondergrond... worden ze niet als storend ervaren... En als je het wilt controleren met een porietester moet je vooraf afspreken hoeveel je accepteert. De uitharding van moffellak wordt getest volgens voorschrift van de leverancier van de coating."

GEEN SYSTEEMKEURING

In tegenstelling tot de oude Kwaliteitseisen is er geen systeemkeuring omschreven. Schmittmann: "Ten eerste zijn er andere systeemkeuringen zoals Qualisteelcoat en GSB waarin dat geregeld is. Daarnaast is er een praktische reden: natlak en poedercoatsysteem bestaan in een tamelijk brede variatie. Nu hebben we een pagina of dertig, anders waren we minstens op het dubbele uitgekomen! En het bleek in de praktijk dat er soms opdrachtgevers waren die achteraf tegen poedercoaten of natlak zeggen: 'er staat in kwaliteitseisen dat er een systeemkeuring moet gebeuren. Wil je dat nú nog even doen?' Dat is een niet-praktische zaak. Dus hebben we verwezen naar Qualisteelcoat en het GSB-keurmerk."

>

Pauline Meijwaard onderstreepte het belang van samenwerking in de keten, waarbij de Richtlijn een nuttig communicatiedocument is.

Tatarataaaa...En daar is hij dan: de nieuwe Richtlijn! Een flitsend filmpje met praktijkbeelden en tromgeroffel onthulde de nieuwe praktijkrichtlijn.

> Een heel belangrijk punt werd ten slotte nog aangesneden: over het opleveren en hoe je het na ingebruikname moet onderhouden. “We zien vaak dat iets er na jaren niet goed meer bij staat, maar bij de staalconstructeur was dan weinig aandacht voor onderhoud. Terwijl bij alles wat je koopt onderhoud genoemd wordt. In de richtlijn hebben we dus vastgelegd dat er gereinigd wordt en hoe vaak, zodat de klant zich ervan bewust is dat er gereinigd moet worden na de ingebruikname.”

COATERS MOETEN DOORVRAGEN

Na de presentatie in Utrecht meldde een coatinginstallatiebouwer die zelf opdrachtgever was voor het laten coaten van

die installaties, dat hem nooit gevraagd wordt waar het te coaten materiaal nou opgesteld wordt of hoe het belast zal worden. “Moet ik aan mijn verzinker doorgeven of het esthetisch verzinkt moet zijn en hoe, of gaat de applicateur dat zijn klant vragen?” Schmittmann en Meijwaard stelden dat beide zouden moeten. Meijwaard: “Ik zou het als opdrachtgever zeker melden en als coater zou ik het ook vragen. Het gaat mis waar iets anders verwacht wordt dan er geleverd wordt.” Schmittmann: “Het is een hulpmiddel om verwachtingen over en weer te managen.” “Ons is nooit gevraagd waarvoor we het gecoate staal gaan gebruiken,” wist de vragensteller daarop te melden.

Meijwaard opperde dat de poedercoaters daarin dan nog wat meer aangemoedigd moeten worden.

Een coatingtechnicus die bij een staalconserveerder werkt, uitte zijn twijfels over de reinigingsvoorschriften die de opdrachtgever zou moeten accepteren. “Twee of drie keer per jaar je constructie reinigen, dat krijg ik er bij mijn klanten nooit doorheen.” Schmittmann lichtte toe dat dit een zaak is die je in je garantie-systeem als eis kunt stellen, het is geen verplichting uit hoofde van de Richtlijn. “Het is aan de applicateur zelf of hij dat in zijn garantievoorwaarden opneemt.” Een poederlakspecialist viel hem bij dat je een auto ook moet reinigen. “Een hekwerk hoeft je ineens niet te reinigen, want dan moet de lak vuilafstotend zijn, maar van een auto vinden we het normaal.”

DUURZAAMHEID TROEF

Na een filmpje over ritsen op de snelweg, als beeld van hoe de doorstroom vlotter gaat als iedereen rekening met elkaar houdt en samenwerkt, gaf Meijwaard nog als aanmoediging mee: “Draag het uit, geef het aan zoveel mogelijk mensen in de markt. Dan gaan we een hartstikke mooie, kleurrijke toekomst tegemoet.” “En duurzaam!” voegde Schmittmann nog toe.

MEER INFORMATIE

De Richtlijn is verkrijgbaar bij alle partijen die eraan hebben meegewerkt: VISEM, Zinkinfo Benelux, Onderhoud NL, VOM België en VOM Nederland.
www.OnderhoudNL.nl
www.VISEM.nl
www.VOM.be
www.VOM.nl
www.ZinkinfoBenelux.com

KWALITEITSEIS, RICHTLIJN, NORM

Een historisch overzicht gaf aan hoe lang de term ‘duplex’ al in de markt gezet wordt, in eerste instantie vooral vanuit de verzinkerijwereld. Schmittmann, zelf al tientallen jaren actief in de oppervlaktetechniek: “Het begon in de jaren zestig, met de toenmalige directeur van de Stichting Doelmatig Verzinken Jan van Eijnsbergen. Hij is begonnen vast te leggen hoe je het beste verf op zink kunt zetten. In 1983 leidde dat uiteindelijk tot de Nederlandse Praktijkrichtlijn NPR 5254. In 1992 volgden de VISEM Kwaliteitseisen voor Natlak en Poedercoating op Thermisch Verzinkt en Gesherardiseerd Staal. In 2003 volgde de Nederlandse norm NEN 5254 voor natlak en poederlak. Dat was eigenlijk een kopie. In 2005-2008 werd gewerkt aan de herziene VISEM-kwaliteitseisen voor alleen poederlak, want er werd steeds minder natlak gebruikt in VISEM-kringen. In 2008 volgde de NEN EN 15773 voor alleen poederlak, want niet alle landen in Europa konden akkoord gaan voor natlak. Dit is allemaal nog voor thermisch verzinkt staal,” lichtte Schmittmann toe.

“In 2012 kwam er een nieuw gezamenlijk initiatief, om een wat ruimer document te maken, voor natlak en poedercoating en liefst op meerdere zinklagen. Eind 2013 zou dat klaar moeten zijn.” Tijdens de presentatie in Gent kon iemand uit de zaal zich een Belgische Praktijkrichtlijn BPR 1197 herinneren uit 1997. Schmittmann meldde dat dat bij de tweede presentatie in Utrecht zeker genoemd zou worden, waarin hij werd bijgevallen door zijn Vlaamse collega bij Zinkinfo Bruno Dursin: “Dit is een try-out”. En inderdaad: in Utrecht zat hij bij de opsomming.